

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 29.10.2024 r.

Poz. 4462

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.83.2024.AK WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 23 października 2024 r.

Wojewody Pomorskiego

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465)

stwierdza się nieważność

§ 1. pkt 5 i § 6 uchwały Nr V/41/2024 Rady Gminy Somonino z dnia 18 września 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Wójt Gminy Somonino.

Uzasadnienie

W dniu 23 września 2024 r. do wojewody pomorskiego wpłynęła uchwała Nr V/41/2024 Rady Gminy Somonino z dnia 18 września 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Wójt Gminy Somonino, zwana dalej „uchwałą”.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320), zwanej dalej „u.d.p.”.

W § 1 uchwały Rada Gminy Somonino ustaliła „*stawki opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych, dla których zarządcą jest Wójt Gminy Somonino, na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, dotyczące:*

- 1) *prowadzenia robót w pasie drogowym,*
- 2) *umieszczania w pasie drogowym liniowych urządzeń obcych,*
- 3) *umieszczania w pasie drogowym urządzeń innych niż wymienione w pkt 2 oraz reklam,*
- 4) *zajęcia pasa drogowego na prawach wyłączności w celach innych niż wymienione w pkt 1-3,*
- 5) *udostępniania kanału technologicznego, o którym mowa w art. 4 pkt 15a ustawy o drogach publicznych.”.*

Następnie w § 6 uchwały Rada Gminy postanowiła, że „*za udostępnianie kanału technologicznego, o którym mowa w § 1 pkt 5 ustala się następujące stawki opłat za 1 mb:*

- 1) *9 zł – w przypadku rury osłonowej,*
- 2) *7 zł – w przypadku rury światłowodowej,*
- 3) *2 zł – w przypadku mikrorury wchodzącej w skład wiązki mikrorur.”.*

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 15 października 2024 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Gminy Somonino o wszczęciu postępowania nadzorczego w stosunku do przedmiotowej uchwały oraz poinformował o możliwości złożenia wyjaśnień w sprawie.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że uchwała w zakresie wskazanym w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 40 ust. 8 u.d.p. w związku z art. 7 Konstytucji RP.

Przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego podlegający publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji RP organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Jednocześnie zasada praworządności wyrażona w art. 7 Konstytucji RP, który stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, wymaga, aby organ stanowiący gminy, wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym działał ściśle w granicach tego upoważnienia (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 6 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Wr 686/12).

Zgodnie z art. 40 ust. 8 u.d.p., organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokość stawek opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego. Stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 10 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 200 zł, z tym że w odniesieniu do obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 0,20 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 20 zł.

Z kolei według art. 39 ust. 7g u.d.p. za udostępnianie kanału technologicznego lub jego części pobiera się opłatę. Dodatkowo, w art. 39 ust. 7k u.d.p., ustawodawca postanowił, że Minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o udostępnienie kanału technologicznego, rodzaje dokumentów dołączanych do tego wniosku, wysokość stawek opłat za udostępnienie 1 mb kanału technologicznego oraz sposób obliczania opłaty za częściowe udostępnienie kanału technologicznego, biorąc pod uwagę poziom uzasadnionych kosztów budowy i eksploatacji kanału technologicznego, jego wypełnienie kablem lub kanalizacją kablową oraz potrzeby rozwoju telekomunikacji, w szczególności w zakresie szerokopasmowego dostępu do Internetu.

Organ nadzoru wskazuje, że postanowienia uchwały w zakresie wskazanym w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego wykraczają poza delegację ustawową wynikającą z art. 40 ust. 8 u.d.p. Do kompetencji rady gminy należy wyłącznie ustalenie dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokości stawek opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego w przypadkach określonych w art. 40 ust. 2 u.d.p. W ocenie organu nadzoru, organ stanowiący gminy nie posiada kompetencji do określania wysokości stawek opłat za udostępnienie 1 mb kanału technologicznego. Te są bowiem określane przez właściwego ministra, w drodze rozporządzenia, na podstawie upoważnienia zawartego w art. 39 ust. 7k u.d.p. Zaprezentowane stanowisko organu nadzoru znajduje potwierdzenie w wyroku WSA w Poznaniu z 14 kwietnia 2023 r., sygn. akt III SA/Po 1118/22.

Trafnie wskazuje się w orzecznictwie, że każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej, a więc stanowi naruszenie konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie delegacji ustawowej (zob. wyrok NSA z dnia 14 grudnia 2011 r., sygn. akt II OSK 2058/11 oraz wyrok WSA w Gliwicach z dnia 30 października 2014 r., sygn. akt I SA/Gl 636/14). Wobec powyższego przekroczenie upoważnienia ustawowego przez Radę Gminy Somonino przy podejmowaniu uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, które winno skutkować stwierdzeniem nieważności uchwały w zakresie w jakim doszło do przekroczenia upoważnienia.

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności § 1 pkt 5 i § 6 uchwały Nr V/41/2024 Rady Gminy Somonino z dnia 18 września 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Wójt Gminy Somonino, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem wojewody pomorskiego.

wz. Wojewody Pomorskiego
Wicewojewoda

Emil Rojek